

วัสดุอุปกรณ์และวิธีการทดลอง

วัสดุ

1. หางนมผง
2. น้ำตาล
3. โยเกิร์ต (โฟโมสต์) รสธรรมชาติ
4. สารให้ความคงตัว (เจลาติน)
5. ส้มแขก
6. แป้งข้าวโพด
7. พวงวุ้น
8. น้ำแข็ง (ใช้ในการปั่นไอศกรีม)
9. เกลือ (ใช้ในการปั่นไอศกรีม)

อุปกรณ์การผลิต

1. เครื่องปั่นไอศกรีม (Musso, FT 021)
2. ตู้แช่แข็ง (อุณหภูมิ -20°C องศาเซลเซียส)
3. ตาชั่ง (Camry, CAP 1 kg)
4. เทอร์โมมิเตอร์
5. อุปกรณ์สำหรับการแปรรูป

อุปกรณ์การวิเคราะห์ทางกายภาพ

เครื่องวัดค่าสี (Color flex) 45/0 (0994)

อุปกรณ์การวิเคราะห์ทางเคมี

1. อุปกรณ์ชุดย่อยโปรตีน (Buchi, 426)
2. อุปกรณ์ชุดกลั่นโปรตีน (Buchi, B-361)
3. ชุดอุปกรณ์วิเคราะห์ไขมัน (Buchi, B-811)
4. อุปกรณ์วิเคราะห์หาปริมาณเถ้า (Vulcan, A-130)
5. ตู้อบไฟฟ้า (Memmert, xp/021)
6. เครื่องชั่งไฟฟ้า 4 ตำแหน่ง (Toledo, AC 245)

7. เครื่องวัดความเป็นกรด – เบส (Orion, 410A)
8. เครื่องแก้วชนิดต่างๆ

อุปกรณ์การวิเคราะห์ทางจุลินทรีย์

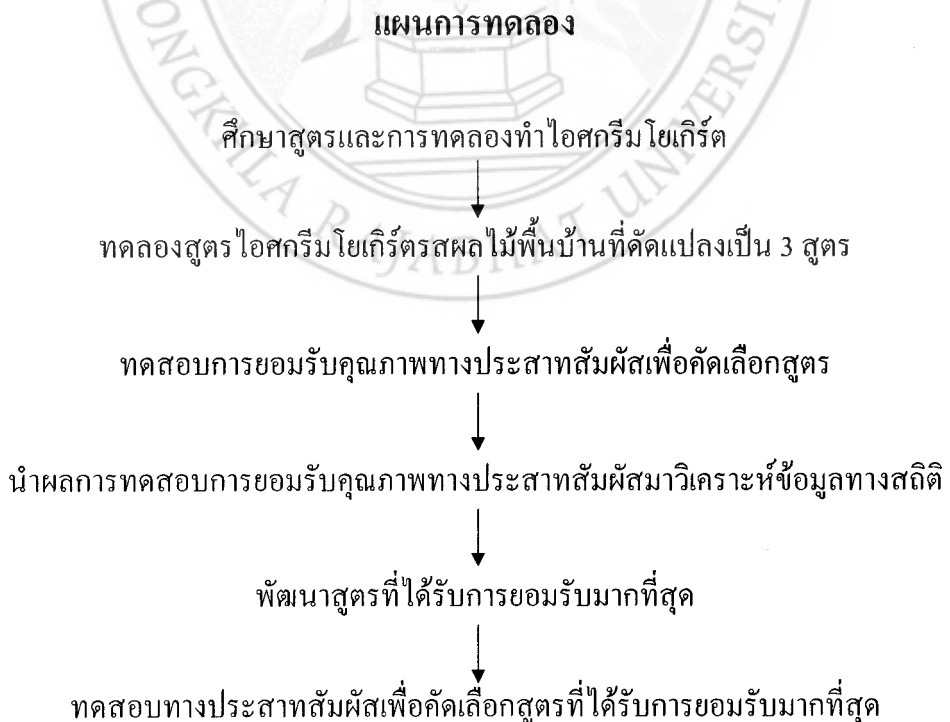
1. หม้อนึ่งความดัน (Hirayama, HVE – 50)
2. ตู้บ่มเชื้อ (Memmert, 700)
3. Water bath

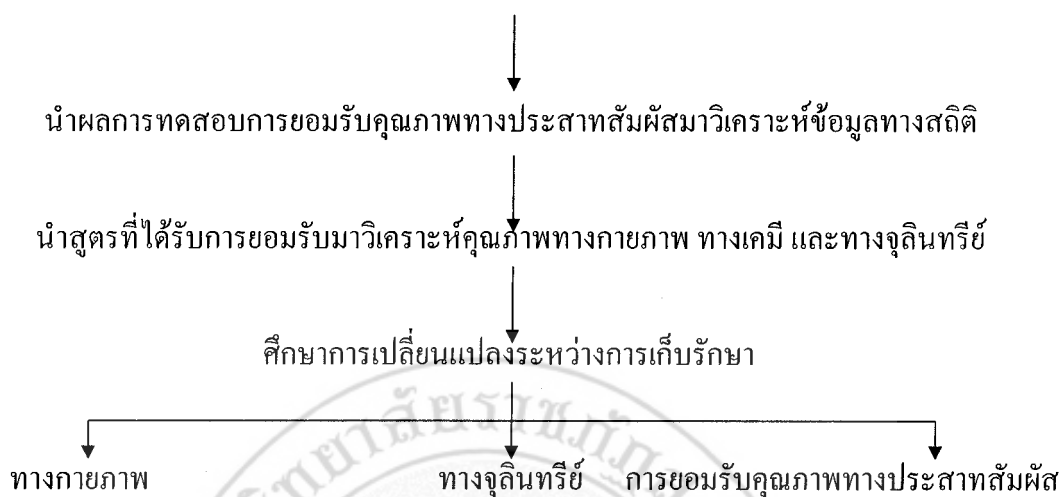
อุปกรณ์การวิเคราะห์ประสาทสัมผัส

1. ห้องทดสอบชิม
2. อุปกรณ์อื่นๆ ที่ใช้ในการทดสอบทางประสาทสัมผัส
3. แบบทดสอบการประเมินทางประสาทสัมผัส

อุปกรณ์การวิเคราะห์ทางสถิติ

1. คอมพิวเตอร์
2. โปรแกรม SPSS

ภาพที่ 4 แผนการทดลองผลิตไอศกรีมโยเกิร์ตส้มแขก

วิธีการทดลอง

1.ศึกษาสูตรและวิธีการทำไอศกรีมโยเกิร์ตผลไม้พื้นบ้านมีขั้นตอนการทำโดยละเอียดดังนี้

1.1 การเตรียมวัตถุดิบ

1.1.1 ล้างผลไม้ให้สะอาด จากนั้นนำมาบดให้ละเอียด

1.1.2 ซั่งส่วนผสมต่างๆ ตามสูตร

1.2 ขั้นตอนการผลิต

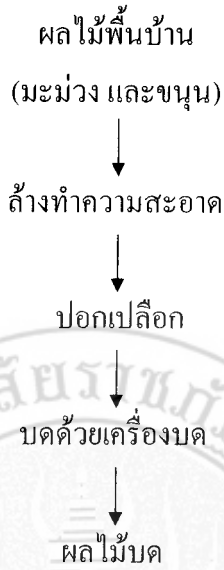
ใช้สูตร ไอศกรีมโยเกิร์ตที่ดัดแปลงจาก ไพโรจน์ ชูคติ (2539)

ตารางที่ 7 ปริมาณร้อยละของส่วนผสมในผลิตภัณฑ์ไอศกรีมโยเกิร์ตสผลไม้พื้นบ้าน

น้ำหนักวัตถุดิบสูตร	ผลไม้พื้นบ้าน	โยเกิร์ต	ครีมชั้น	นมผงพร่องมันเนย	สารให้ความคงตัว	น้ำตาลทราย	น้ำ
A	-	60.0	9.2	17.0	0.3	12.8	26.4
B	15.0	60.0	9.2	17.0	0.3	12.8	26.4
C	15.0	60.0	9.2	17.0	0.3	12.8	26.4

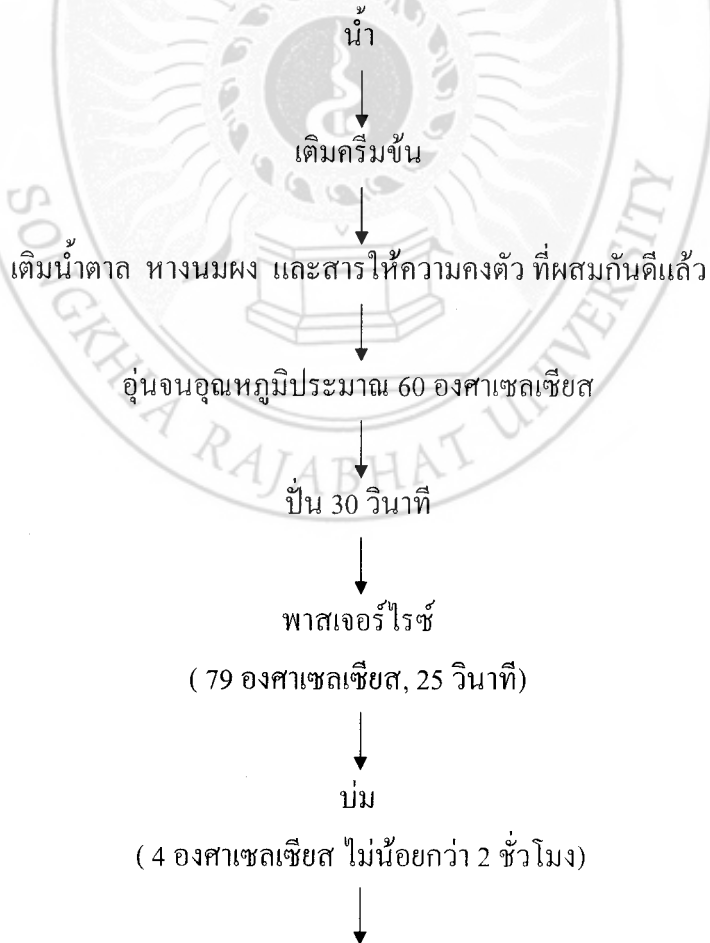
หมายเหตุ : A ไอศกรีมโยเกิร์ต, B ไอศกรีมโยเกิร์ตมะม่วง, C ไอศกรีมโยเกิร์ตขนุน

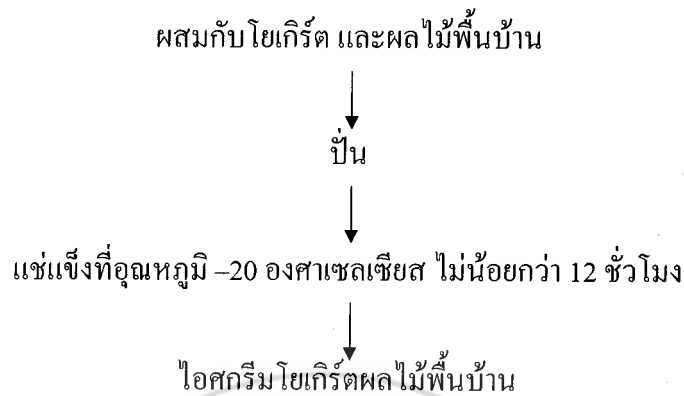
กรรมวิธีการผลิตผลไม้บด

ภาพที่ 5 กรรมวิธีการผลิตผลไม้พื้นบ้าน

กรรมวิธีการผลิตไอศกรีมโยเกิร์ตผลไม้พื้นบ้าน

ภาพที่ 6 กรรมวิธีการผลิตไอศกรีมโยเกิร์ตผลไม้ปั่นบ้าน

ที่มา : ดัดแปลงจาก ไพโรจน์ ชูคติ (2539)

2. การทดสอบการยอมรับทางประสาทสัมผัส

ทดสอบด้านสี กลิ่น รสชาติ ความหนืด ความเรียบเนียน และความชอบรวมแบบ Hedonic scale โดยใช้ผู้ทดสอบชิม 15 คน ซึ่งเป็นผู้ผ่านการเรียนวิชาการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัส เพื่อนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดย Analysis of variance แบบ RCB (Randomize complete block) โดยใช้โปรแกรม SPSS

วิธีทดสอบทางประสาทสัมผัส

1. การเตรียมใบบันทึกงาน กรอกข้อมูลสำคัญบนใบบันทึกงาน สุ่มหมายเลขตัวอย่างอาหารและลำดับการเสนอตัวอย่างอาหาร

2. การเตรียมใบประเมินผลการทดลองสำหรับผู้ทดสอบชิมแต่ละคน

3. การเสนอตัวอย่างอาหาร การเสิร์ฟภาสดตัวอย่างอาหาร พร้อมใบประเมินทดสอบแบบ Hedonic scale

4. แปรผลการทดสอบโดยใช้โปรแกรม SPSS

3. การศึกษาปริมาณส่วนผสมที่เหมาะสมในการทำไอศกรีมโยเกิร์ตส้มแขก มีขั้นตอนการทำงานดังนี้

3.1 เตรียมวัตถุดิบ

- 3.1.1 ล้างส้มแขกให้สะอาดแล้วแช่น้ำไว้ประมาณ 5 นาที นำมาต้มกับน้ำเชื่อมจากนั้นนำมาบดให้ละเอียด

- 3.1.2 ชั่งส่วนผสมต่าง ๆ ตามสูตร

3.2 กรรมวิธีการผลิต

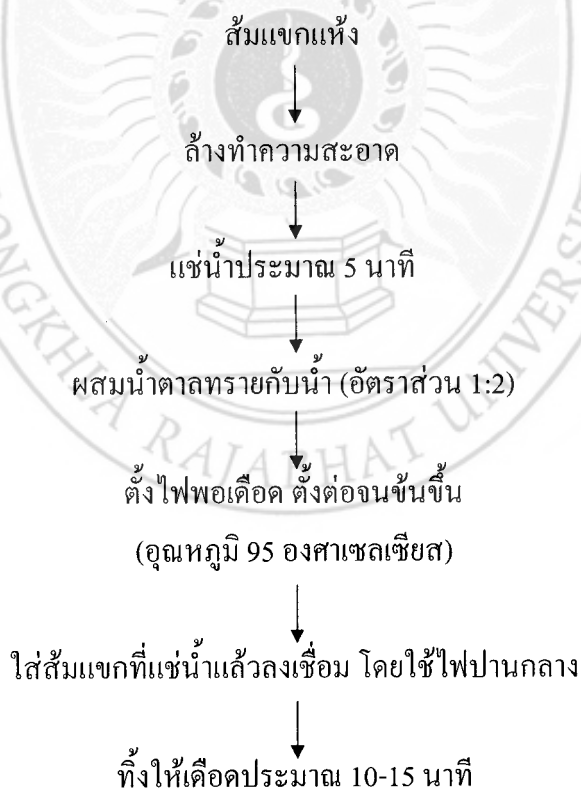
ใช้สูตรไอศกรีมโยเกิร์ตที่ดัดแปลงจาก ไพโรจน์ ชุคดี (2539)

ตารางที่ 8 ปริมาณร้อยละของส่วนผสมในการทำไอศกรีมโยเกิร์ตสี่แยก

ร้อยละ สูตร	สี่แยก	โยเกิร์ต	ครีมข้น	หางนมผง	สารให้ ความคงตัว	น้ำตาล ทราย	น้ำ
CA	0	60	9.2	17.0	0.3	12.8	26.4
CB	10	60	9.2	17.0	0.3	12.8	26.4
CC	20	60	9.2	17.0	0.3	12.8	26.4
CD	30	60	9.2	17.0	0.3	12.8	26.4

หมายเหตุ : CA คือ สูตรพื้นฐาน

กรรมวิธีการผลิตสี่แยกเชื่อมบัด

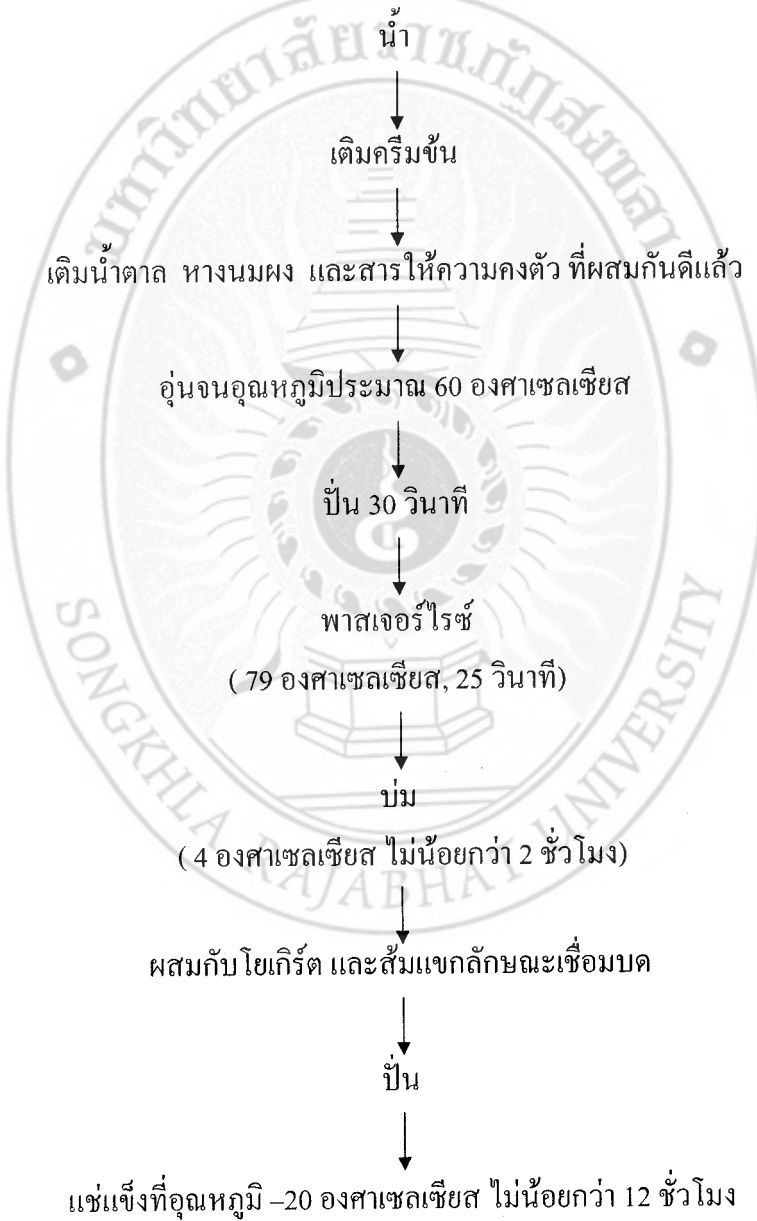

↓
บดให้ละเอียด

ภาพที่ 7 กรรมวิธีการผลิตส้มน้ำเชื่อม

ที่มา : ดัดแปลงจาก ศิริลักษณ์ สินธวาลัย (2525)

กรรมวิธีการผลิตไอศกรีมโยเกิร์ตส้มน้ำเชื่อม

ไอศกรีมโยเกิร์ตส้มแขก

ภาพที่ 8 กรรมวิธีการผลิต ไอศกรีมโยเกิร์ตส้มแขก

ที่มา : ดัดแปลงจาก ไพโรจน์ ชูคติ (2539)

4. การวิเคราะห์คุณภาพของผลิตภัณฑ์ไอศกรีม โยเกิร์ต
  - 4.1 การวิเคราะห์ทางกายภาพ
    - 4.1.1 การวัดค่าสี
    - 4.1.2 อัตราการขึ้นฟู
    - 4.1.3 อัตราการหลอมละลาย
  - 4.2 การวิเคราะห์ทางเคมี
    - 4.2.1 วิเคราะห์ความเป็นกรด
    - 4.2.2 วิเคราะห์ความเป็นกรด – เบส
    - 4.2.3 วิเคราะห์โปรตีน
    - 4.2.4 วิเคราะห์ไขมัน
    - 4.2.5 วิเคราะห์เถ้าทั้งหมด
    - 4.2.6 วิเคราะห์ปริมาณของแข็งทั้งหมด
  - 4.3 การวิเคราะห์ทางจุลินทรีย์
    - 4.3.1 วิเคราะห์จุลินทรีย์ทั้งหมด (Total plate count, standard)
    - 4.3.2 วิเคราะห์ *Escherichia coli*
  - 4.4 ศึกษาการเปลี่ยนแปลงระหว่างการเก็บรักษา

สถานที่และระยะเวลาการทดลอง

สถานที่ทำการทดลอง

ห้องปฏิบัติการโปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันราชภัฏสงขลา

อาคารปฏิบัติการโปรแกรมวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันราชภัฏสงขลา

ระยะเวลาการทดลอง

การทดลองเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2546 และสิ้นสุดโครงการเดือน พฤษภาคม

2547

งานที่ปฏิบัติ	พ.ย	ธ.ค	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค
1. เขียนโครงเรื่องและส่งโครงเรื่อง	↔						
2. เริ่มทำและสิ้นสุดโครงการทดลอง		↔					
3. สรุปผลการทดลอง					↔		
4. จัดพิมพ์และส่งรูปเล่มปัญหาพิเศษ						↔	